

ת"פ 66835/06/18 - מדינת ישראל נגד עאוני זיאדא

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 66835-06-18 מדינת ישראל נ' זיאדא (עציר)
לפני כבוד השופטת איילת השחר ביטון פרלה

בעניין: מדינת ישראל המאשימה

נגד
עאוני זיאדא (עציר) הנאשם

הכרעת דין

ביום 28.6.18 הוגש כתב אישום נגד הנאשם בעבירת איומים - לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין).

עובדות כתב האישום:

בעת הרלוונטית לעובדות כתב האישום היה הנאשם נתון בהחזקת שב"ס בבית מעצר קישון (להלן: קישון); שי ומרטין, כך עולה מהעובדות היו באותה העת, סוהרים בשירות בתי הסוהר.

עובדות האישום מתארות אירוע מיום 28.5.18, בסמוך לשעה 8:50, שאז הגיעו שי ומרטין, לתא מספר 5 והנאשם איים על שי בכוונה להפחידו ולהקניטו, באומרו לו: "אין בעיה, אני יושב כבר 20 חודש על תיק רצח אין לי בעיה לקחת עוד אחד".

תשובת הנאשם לאישום:

ביום 30.12.18 הובא הנאשם לדין שנקבע לצורך מתן תשובה לכתב האישום ובהעדר ייצוג, הוסבר לנאשם מהות ההליך וכן על אודות זכויותיו ובכלל זאת על זכותו לייצוג לנוכח הודעת המאשימה כי יכול שתעתור למאסר בפועל אם יורשע בדין וכן על זכותו לבקש ייצוג בידי הסנגוריה הציבורית.

הנאשם בתחילה ביקש לייצג עצמו בציינו: "אני כבר 27 חודש יושב. אף פעם לא היה לי ויכוח עם סוהר. אני התכוונתי ואמרתי לו ואני רואה אותו אני התכוונתי שאני חנוק בחדר שאני אצא לחצר. כל החברים שלי יוצאים. אני הסברתי לו את זה והוא אמר אתה מתכוון לאיים. אמרתי אני לא מאיים ולא מתכוון לאיים אני חנוק בחדר אני יושב 20 חודש. אני אמרתי את המילים האלה וגם אמרתי את זה בחקירה." (ההדגשות שלי, אה"ב)

הגם שכך, שבתי והמלצתי לנאשם לממש זכותו לייצוג ולאחר שהסכים הוריתי על מינוי הסנגוריה הציבורית.

עמוד 1

ביום 23.1.19 השיב הנאשם לאשמה באמצעות עורך דינו בציינו כי "אמר לסוהרים כי הוא יושב כבר 20 חודש על תיק רצח אך לא אמר את הסיפא של אין לי בעיה לקחת עוד אחד" (הגשה שלי, אה"ב). ב"כ הנאשם ציין כי הנאשם באמירתו שהוא יושב כבר 20 חודש התכוון להביע את העוול שנעשה לו שלא מאפשרים לו לצאת לסדרת חינוך; נטען כי בסופו של דבר, אף הסתבר כי נשללה מהנאשם זכות שהוקנתה לו וזאת ללא הסבר מניח את הדעת.

עוד, נטען כי אף אם יתברר שהנאשם אמר את מלוא המשפט המיוחס לו בעובדות כתב האישום הרי שקמה לו הגנת זוטי דברים, הואיל ומדובר "באמירה בעלמא תחת מצוקה ולחץ בבית מעצר" והנסיבות שבהן נאמרו הדברים, המוכחים כאמור, מבססים הטענה כי מדובר בזוטי דברים; עוד הוטעמה הטענה בדבר הגנת זוטי דברים בכך שהאמירות "נאמרו תחת לחץ ומצוקה של הגבלת חירותו והעברה ממקום למקום, היותו תלוי ברצונותיהם של הסוהרים"; משכך, כך נטען, היה נכון 'לשקול פעמיים' לפני העמדתו לדין; הנסיבות כשלעצמן, כך נטען, מחלישות הכוח המאיים והמפחיד של המילים בהינתן שמדובר בעצור שבהחזקת שב"ס. על זאת יש להוסיף הנסיבה ולפיה נשללה מהנאשם שלא כדין האפשרות לצאת לסדרת חינוך, ובסופו של דבר, לאחר בירור נמצא התברר שלא הוצא למרות שהיה רשאי.

שמיעת ראיות וטענות הצדדים:

המאשימה העידה מטעמה את שי ומרטין. עוד הוגשה הודעת הנאשם מיום 29.5.18 (ת/1).

בפתח סיכום טענותיה, נטען מפי המאשימה שהנאשם הודה בחלק מהאמירה שיוחסה לו וזו לבדה מגלמת בפני עצמה, בנסיבות אמירתה, את היסודות הנדרשים להרשעת הנאשם בעבירת איומים; ב"כ המאשימה סברה כי בנסיבות האמירה ולמצער בהסתמך על הלכת הצפיות מדובר באמירה המקימה הן את היסוד העובדתי והן את היסוד הנפשי הדרושים להוכחת עבירת האיומים. מדובר, כך נטען, בעבירה התנהגותית ולנאשם הייתה מודעות לטיב מעשיו ולקיומן של הנסיבות הרלבנטיות לעבירת האיומים וכאמור, למצער, צפה בוודאות גבוה מאוד ועד קרובה לוודאי כי דבריו יגרמו לתחושת פחד או הקנטה.

נטען כי עדויותיהם של שי ומרטין הן מהימנות, עקביות ונטולות סתירות מהותיות- כאלה היורדות לשורש העניין או שיש בכוחן לקעקע מהימנות. עוד נטען כי הן שי והן מרטין נדרשו לנוכח האירוע להגביר דריכות ולנקוט פעולות לשמירה על מוגנות.

מנגד, כך נטען עדות הנאשם הותירה רושם לא אמין; הנאשם, כך נטען לא הניח טעם באשר לסיבה אמיתית שיש למי מהעדים להלין עליו תלונת שווא. בהינתן שהנאשם כפר בעצם אמירת הדברים, אין לקבל טענת בא כוחו של הנאשם, ולפיה יש לייחס משמעות אחרת ושונה מזו שייחסו לה שי ומרטין.

צוין כי הנסיבות של אמירת הדברים, שאינן מוכחות מצד הנאשם, מחזקות את עדותם של שי ומרטין שהנאשם במהלך העימות שבו לא הורשה לצאת בניגוד לציפייתו, איים על שי, שהיה הגורם, כך לפי תפיסת הנאשם, להחזרת הנאשם לתא.

כן נטען כי אין לתת משקל לשאלה האם הנאשם רשאי היה בסופו של דבר לצאת מתאו לסדנת החינוך ומה פשר מחיקתו מרשימת המשתתפים בה באותו היום; הנאשם איים על הסוהרים שלא כדן ואף אם נשללה זכות שהוקנתה לו בידי שב"ס לא היה בזה כדי להקים לו הגנה כלשהי או חסינות בביצוע עבירת איומים.

המאשימה עתרה לדחיית הטענה בדבר הגנת זוטי דברים, בהינתן שמדובר בנסיבות שבהן הנאשם שהוחזק בעת הרלוונטית במשמורת שב"ס, איים על סוהרים - כך שעל פניו לא ניתן למצוא בנסיבות אלה משום זוטי דברים.

לאור ועל בסיס האמור, עתרה המאשימה לקביעה כי הנאשם ביצע המיוחס לו בהתאם לעובדות כתב האישום ולהרשעת הנאשם בעבירת איומים.

מנגד טען ב"כ הנאשם בסיכום טענותיו כי הנאשם מסר עדות מהימנה ועקבית, שיש לבכרה על פני עדותיהם של שי ומרטין; נטען כי שי ומרטין סתרו האחד את משנהו בעובדות משמעותיות שיש בהן כדי לקעקע את מהימנות עדותם.

עוד נטען כי אמנם הנאשם מכחיש האמירה המיוחסת לו; ואולם, אף אם תוכח האמירה במלואה הרי שהפרשנות שניתנה לה אינה פרשנות יחידה וכוונת הנאשם היתה כי אין לו בעיה לקחת עוד (חודש) אחד ולא עוד (תיק רצח) אחד. על זאת הוטעם והוסף כי המאשימה לא הוכיחה היסוד הנפשי הנדרש ואופי האמירה בחלקה ובמלואה, בנסיבות אמירתה, נעדר כוונה להפחיד ולהקניט והיא נועדה להוציא תסכול וכעס על עצם שלילת זכות יציאה להשתתפות בסדנת חינוך.

לחילופין, נטען כי לנאשם קמה הגנת זוטי דברים בהינתן מידת האיום שניתן לחלץ מהאמירה בנסיבות שבהן מדובר בסוהר ואדם המוחזק בידי שב"ס; כמו כן, קמה לנאשם, כך לטענת בא כוחו הגנת הצורך בהינתן שהסוהרים פגעו פגיעה קשה בחירותו בשלילת זכותו לצאת מהתא ל - 4 שעות סדנת חינוך והאמירה מצדו נועדה להגן על חירותו שנפגעה בעקבות כך שהוא הוחזר לתא בעת שהיה אמור להימצא בסדנת חינוך.

דיון והכרעה:

לאחר ששמעתי הראיות, עיינתי בטענות הצדדים ושקלתי כל שהונח לפני אני קובעת כי עובדות כתב האישום הוכחו לפניי. כמו כן, לא מצאתי כי עומדת לנאשם אחת ההגנות הקבועות לפי חוק ומכאן יש להרשיע הנאשם בעבירת איומים.

הנאשם הודה כי שי ומרטין היו סוהרים בעת האירוע המתואר בכתב האישום; עוד הודה הנאשם כי ביום 28.5.18, בשעה הסמוכה ל-8:50 הגיעו שי ומרטין לתאו וכי במהלך הידברות על אודות יציאתו לסדנת חינוך אמר "אני יושב כבר 20 חודש על תיק רצח". הנאשם כפר למעשה בהמשך האמירה ולפיה אמר: "אין לי בעיה לקחת עוד אחד". עוד כופר הנאשם כי אמירתו נועדה להפחיד או להקניט מי מהסוהרים.

מעדותו של שי עולה כי עד למועד עדותו שירת בקישון כסמל, בתפקיד סוהר אגף, כ-6 שנים (עמ' 6, ש' 24 לפרוט'). בעדותו תיאר כי ביום 28.5.19 בשמשו כסמל אגף, הגיע לתא 5 יחד עם מרטין, להוצאת אסירים לחינוך בהתאם

לרשימה שקיבל. שי העיד כי מספר ימים קודם לכן הנאשם הוצא לחינוך אך כל כמה ימים מתקבל עדכון וברשימה העדכנית של אותו היום שמו היה מחוק. לכן, כך העיד שי, אמר לנאשם להיכנס לחדר והעניין ייבדק. שי העיד כי הנאשם בתגובה: "אמר לי ולאסיר מרטין שהיה נוכח איתי, אתם מחפשים אותי יאלה תן גז. נכנס לחדר העצור עווני לחדר 5 הסתכל עלי פנים אל פנים ואמר לי אני יושב 20 חודש על תיק רצח אין לי בעיה לקחת עוד אחד. במקרה הזה סגרתי אותו בחדר וקראתי לקצין משמרת שיבוא יטפל באירוע." (עמ' 7, ש' 4-7 לפרוט').

בחקירתו הנגדית, השיב שי כי לאחר בדיקת עניין מחיקת הנאשם מהרשימה, הוצא הנאשם בסופו של דבר לסדנת חינוך, אך בפועל ההחלטה אם הנאשם יוצא אם לאו, היא בהתאם לרשימה שהועברה לו והמידע המתקבל מהמודיעין ועל פיה פעל(עמ' 7, ש' 17-22 לפרוט'). שי העיד כי המסמך שבו הרשימה ושעל בסיסו לא הוציא את הנאשם לחינוך לא הועבר לתיק החקירה ואינו יודע מה עלה בגורלו (עמ' 7, ש' 27-28 לפרוט'). שי ציין בעדותו כי מרטין היה נוכח אתו אך האיום הופנה כלפיו בצינו: "הוא הסתכל ישירות אלי אז הוא התכוון אלי" (עמ' 8, ש' 5 לפרוט') וכן שב וחדד לשאלת ב"כ הנאשם: "הוא הסתכל עלי פנים מול פנים" (עמ' 8, ש' 9 לפרוט'). שי שלל תגובה מצדו לאמירת הנאשם ולפיה שאל את הנאשם האם הוא מאיים עליו (עמ' 8, ש' 17 לפרוט'). עוד שלל שי כי ניתן היה להבין את דברי הנאשם כך שהוא מתכוון שאין לו בעיה לקחת עוד חודש אחד ולא עוד תיק רצח אחד (עמ' 8, ש' 21-24 לפרוט וכן עמ' 9 ש' 1 לפרוט').

בשאלות לחקירה נגדית, העיד שי כי לאחר מכן קצין משמרת אזק את הנאשם בידיו ולקח אותו, כך שלא יודע לכמה זמן הוצא הנאשם מהאגף (עמ' 9, ש' 11-12 לפרוט'); שי, כך העיד, בדק לאחר האירוע במערכת באיזה אגף שוהה הנאשם ולא נכנס לעבוד באותו האגף מטעמי מודיעין (עמ' 9, ש' 13-15 לפרוט'). עוד העיד שי, במענה לחקירה נגדית, כי נפגש עם הנאשם ושוחחו בעת ששימש סוהר בהפרדות, אך לא יצא להם לשוחח על המקרה והנאשם מעולם לא התנצל על האירוע (עמ' 9, ש' 21-24).

בסיום החקירה, ביקש הנאשם לשאול בעצמו שאלה נוספות את העד וזו לשונה: "הויכוח שהיה ביני לבינך באותו יום שהייתי עצבני שלא הוצאת אותי לחינוך, כשבאת אלי בדלת והיה איתך הסוהר השני, אמרת לי באותו רגע עאמי אתה מאיים עלי, אני הייתי בתוך החדר עומד ולא יצאתי מהחדר, פתחת את הדלת והיה איתך עוד סוהר איתך ואמרת לי מה אתה מאיים, נכון שאני לא איימתי" ושי השיב: "אני לא אמרתי שאיימת ואני איימתי עליך. כל מה שנאמר רשמתי בדוח. לא היה מצב שאני שאלתי אם אתה מאיים עלי"; הנאשם מנגד ציין לעבר שי: "אני מוסר אותך בידי אלוהים שישלם לך" (עמ' 10, ש' 1-9 לפרוט'). התוכן הכתוב מצמצם את התיאור של מעמד השאלה ותשובת העד, אך אעיר כי לתשובות של שי בנקודת זמן זו תוספת משמעותית לרושם החיובי ומהימנות עדותו, כפי שהתגבשה לפני במהלך הופעתו לפני.

לצד עדותו של שי, העיד מרטין, סוהר במשך כ-6 שנים בקישון במועד עדותו (עמ' 10, ש' 15 לפרוט'). מרטין ציין כי התחיל לעבוד בקישון כחודש לאחר ששי החל לעבוד שם ורמת ההיכרות שביניהם היא טובה, לרבות קשרי חברות אף מעבר לשעות העבודה (עמ' 10, ש' 15-17 לפרוט').

מרטין העיד כי ביום הרלוונטי, עבד עם שי באגף 5 והם היו אמורים להוציא אסירים לחינוך; מרטין הסביר כי הוצאת האסירים נעשית באמצעות רשימה שהם מקבלים מהמודיעין מידי יום, שנשארת עם הסוהרים באותו היום ולאחר מכן נגרסת הואיל ומדובר ברשימת עצורים (עמ' 10, ש' 15-23 לפרוט').

מרטין העיד כי הנאשם שהה באותה העת מחוץ לתא והם אמרו לו לחזור לתא; מרטין העיד כי לא ידוע לו מדוע הנאשם שהה מחוץ לתא בהינתן שנטען ששמו לא היה ברשימה ובכל מקרה הוא ושי ביקשו ממנו לחזור לתא כי הוא אמור היה לצאת לחינוך לפי רשימה (עמ' 10, ש' 26-30 לפרוט'). עוד העיד מרטין כי הנאשם אמר להם שהוא יוצא לחינוך והם

הראו לו שהוא הוסר והורו לו לחזור לתא שלו. בתגובה, כך העיד מרטין: "העצור אמר אתה מחפש אותי יאללה תן גז. כשהודענו לו שהוא הוסר הוא היה בכניסה לתא. פניתי לעצור ואמרתי לו כנס לחדר. בכניסה לתא שלו הוא הסתכל לכיוון של שי ולכיווני ואמר שהוא כבר יושב 20 חודש אז אין לו בעיה לקחת איתו עוד אחד. אני הבנתי את הדברים שהוא מאיים שהוא גם ככה יושב 20 חודש אז אין בעיה לפגוע בעוד סוהר ולקחת אתו משהו" (עמ' 10, ש' 32; עמ' 11 ש' 1-3 לפרוט'). מרטין העיד כי "מבחינה אישית זו פניה חריגה שבמשך השהות שלי בקישון לא יצא לי לשמוע התבטאות שכזו מופנית כלפי או כלפי סוהר שעובד איתי" (עמ' 10, ש' 4-5 לפרוט').

בחקירה נגדית, העיד מרטין כי הנאשם היה מורשה לצאת לחינוך כמה ימים קודם לכן, אך ביום האירוע הוא היה מחוק ברשימה והיה כתוב 'הוסר' (עמ' 11, ש' 15-16 לפרוט'). מרטין ציין כי בדק בעבור הנאשם אם הוא מורשה לצאת וזאת לפני האיום ובבדיקה טלפונית עלה שהוא הוסר ולא היה אמור לצאת באותו היום (עמ' 11, ש' 26-27 לפרוט'). מרטין לא ידע להסביר העובדה ששי ציין שהבדיקה המאוחרת גילתה כי הנאשם היה מורשה באותו היום לצאת לחינוך. מרטין שלל כל סכסוך בין הנאשם לבין שי או כעס שהיה לשי על הנאשם (עמ' 11, ש' 28-30 לפרוט'). כאשר עומת מרטין עם אמירתו ולפיה שי הוא שאיום הסביר: "הוא הסתכל על שי ואז הסתכל עלי. גם איש צוות שעובד איתי מאיום אני לא עומד מהצד וסוגר עיניים. באותו רגע נתון חשתי מאיום" (עמ' 12, ש' 10-11 לפרוט'); לפיכך הקשה ב"כ הנאשם, אם כך, כיצד סבר ששי הוא המאיום ותשובתו של מרטין: "חשתי מאיום לא כי הוא אמר את השם שלי והצביע או על שם של שי והצביע עצם האמירה לא שאתה מפחד עכשיו אני לא עושה כלום אתה מעלה את הכוונות שלך ברמה אחת. השינוי שתמיד הייתי מגיע לתא היה בא איתי עוד סוהר הכוונות והדריכות שלך ממה שאתה זוכר יותר גבוהה. תמיד אתה יוצא יותר מוכן" (עמ' 12, ש' 13-16 לפרוט').

במענה לשאלת ב"כ הנאשם כיצד במשטרה מסר ששי לבדו הוא שאיום השיב: "זה גם מה שאמרתי עכשיו שהוא הסתכל על שי ועלי ואמר את המשפט. מה שאמרתי שם זה אותו הדבר. בפועל זה על שנינו הוא הסתכל על שי ועלי" (עמ' 12, ש' 19-20 לפרוט'). לשאלת ב"כ הנאשם כי שי העיד שהנאשם הסתכל על שי בעת האיום הנתען השיב מרטין כי: "זו גישה סובייקטיבית של כל אחד. הוא היה בקשר עין באותה שניה ואז הוא לקח את זה עליו לפי הרגשה שלי הוא הסתכל על שי ועלי" (עמ' 12, ש' 22-23 לפרוט'). מרטין השיב כי לאחר מכן הוכנס הנאשם לתא, הם קראו למפקד המשמרת והנאשם הוצא מהתא ונכבל בידים (עמ' 12, ש' 29-30 לפרוט'). לשאלת ב"כ הנאשם אם הנאשם דיבר מעבר לדברי האיום השיב מרטין: "אני אמרתי לו שייכנס לחדר, אבל אני לא יודע לאן העו"ד רוצה להוביל, אם הוא אמר משהו בשפה לא יפה אין לי מה להוסיף על זה או לכתוב על זה מזכרים" (עמ' 13, ש' 11-12 לפרוט'). מרטין שלל כי הנאשם ביקש סליחה וכן לא זכר אם היה מצב שבו שי שאל את הנאשם אם הוא מאיים עליו והנאשם אמר שהוא מצטער (עמ' 13, ש' 18-19 לפרוט').

מרטין אישר לב"כ הנאשם כי כל האירוע החל בכך שלא אפשרו לנאשם לצאת לסדנת חינוך, שהעניין העלה את 'הסטרס' של הנאשם לרמה גבוהה ונראו הבעות כעס על הנאשם. ואולם, מרטין ציין: "כשהוא התקרב לכיוון התא הוא היה רגוע, הוא אמר את המשפט בנון שלנטיות וברגיעה", "הנאשם היה רגוע, התקרב לחדר ואז אמר את המשפט אני יושב כבר 20 חודש על תיק רצח, אין לי בעיה לקחת עוד אחד" (עמ' 13, ש' 28-30 לפרוט').

הודעתו של מרטין הוגשה מטעם ההגנה (נ/1). עיינתי בהודעתו של מרטין ולא מצאתי להאריך העיסוק בה הואיל ולא מצאתי בה אמירה הסותרת את עדותו בבית המשפט באופן שמצדיק עיסוק בה.

הנאשם העיד להגנתו. בעדותו לפני ציין כי הוא עצור כחשוד בתיק רצח, שבו הוא חף מפשע אך מדובר בתהליך ארוך עד הוצאת האמת לאור (עמ' 14, ש' 22); הנאשם ציין בעדותו כי בעת הרלוונטי היה עצור 20 חודשים והיה אמור

לצאת לסדנת חינוך, כשהיציאה לחינוך נותנת לו איורה אחרת, הוא לא סגור בחדר ובכלל הוא אוהב ללמוד (עמ' 14, ש' 23-24 לפרוט'). הנאשם העיד כי באותו היום קם מוקדם והכין עצמו ליציאה לסדנת חינוך כאשר הוא יחידי מתאו שיוצא לחינוך; כך עבר זמן ומשום כך החל לקרוא לשי שלא ישכח אותו ושי מנגד השיב לו שאין בעיה והוא מטפל בזה (עמ' 14, ש' 28-29 לפרוט').

לפי עדותו של הנאשם, בעת הרלוונטית, סגרו את האגף בשל מצב חירום והוציאו אסירים רק לחינוך ולא לחצר, זאת בניגוד לעדותם של שי ומרטין (עמ' 14, ש' 30-31 לפרוט'). לפי עדותו של הנאשם, החל מתח בינו לבין שי על רקע בקשה חוזרת ונשנית מצד הנאשם לצאת לסדנת החינוך שהחלה. בסופו של דבר, העיד הנאשם, שי התעצבן ואמר לו שיפסיק לקרוא לו ובינתיים כולם יצאו והוא נותר מחכה (עמ' 15, ש' 4-5 לפרוט'). הנאשם העיד כי לתחושתו בעת ההיא ששי התנהג כך בכוונה "והגישה שלו לא היתה טובה" (עמ' 15, ש' 6-7 לפרוט'). הנאשם העיד כי שי עיכב אותו עד לשעה 9:00 ואז הגיע הסוהר השני (הכוונה למרטין, הערה שלי אה"ב). שי לא היה באותו הרגע ומרטין פתח לו את התא והנאשם החל ללכת לכיוון החינוך מהאגף ואולם שי מנע יציאתו בכך ששוחח עם מרטין והאחרון הורה לנאשם לשוב לתאו (עמ' 15, ש' 12-14 לפרוט').

הנאשם העיד כי בשלב הזה כעס על שי (עמ' 15, ש' 17-18 לפרוט'). לפי עדותו: "בדרך חזרה אני אמרתי לשי: שמע אני...זה כאב לי שאני צריך להיות סגור בחדר. אמרתי לו אני מנהל תיק רצח כבר 20 חודש. לא אמרתי לו אני אקח עוד אחד זה הם סגרו ביניהם לכתוב בתזכיר. אני הכוונה שלי שהרבה זמן יושב עצור וזה לא כמו שפוט אני כל הזמן בחדר ואני חנוק ולא אתמול נעצרתי. אני אמרתי שאני יושב 20 חודש על תיק רצח. לא אמרתי לו שאני ארצח אותך. הוא אמר לי מה אתה מאיים? בדיוק פתח את הדלת כדי להכניס אותי ואני אמרתי לו ואמרתי לא שאני לא מאיים ואף פעם לא איימתי על משהו אני לא יודע לאיים. הוא חלאס סגר את הדלת והלך. מרטין היה לידו. שניהם אחד ליד השני בפרוזדור הוא צפוף. המרחק מהחדר 5 צעדים, פחות מ-5 מטר" (עמ' 15, ש' 19-25 לפרוט'). לטענת הנאשם לא התכוון לפגוע בשי.

בחקירתו הנגדית שלל הנאשם סכסוך או מתח בינו לבין שי או מרטין לפני האירוע המתואר בכתב האישום; עוד ציין כי היחסים שלו עם שי במשך כחודשיים שבהם היה באגף 5 היו יחסים של כבוד (עמ' 16, ש' 23-24 לפרוט'). הנאשם ציין כי יום קודם למרות שלא היה זכאי ביקש משי כי יוציאו לחצר ושי סרב לכך אך לא ראה בכך פגיעה בו הואיל ולא היה זכאי לכך (עמ' 16, ש' 26-28 לפרוט').

הנאשם שלל האפשרות שאמר את החלק השני של האמירה אף שלא בכוונה לאיים או במשמעות אחרת כפי הפרשנות שהוצעה מפי בא כוחו לעדי התביעה בחקירתם הנגדית. לפי עדות הנאשם כלל לא הסתכל בעת האמירה על מי מהסוהרים (עמ' 19, ש' 10-11 לפרוט') לטענתו, אמר את המשפט כדי ששי יבין אותו. באשר לתוצאות המסתברות מהאמירה שהנאשם הודה בה העיד הנאשם: "ידעתי מאנשים בוודאות שהסוהר יכול להיכנס במחשב ולבדוק לכל אחד על מה הוא עצור, ואני יודע שאם אני אומר את זה והוא שומע אני לא מחדש לו כלום, אני יודע שהוא בודק, סוהר רשאי לדעת על מה בנאדם עצור, אני לא אמרתי לו משהו חדש, הם יודעים, שמה כולה יודעים שאני מנהל תיק רצח. לא אמרתי לו את זה, אני אמרתי את זה כי כאב לי" (עמ' 20, שורות 1-5 לפרוט').

הנאשם במהלך עדותו שלל אפשרות שאיים אי פעם בחייו על מאן דהוא ולאור הערת התובע הוסבר לו כי בית המשפט לא חשף לעברו ואסור לתובע להתייחס לעברו אלא אם הנאשם יעיד על אופיו הטוב ובניגוד למידע שישנו לגביו; הגם שכך, מצא הנאשם להעיד על אודות כך שמעולם לא הורשע בעבירת איומים וכן העיד כי הורשע באלימות ובסופו של דבר לאחר שהוטח בפניו כי לחובתו הרשעה בעבירת איומים התרצה ואישר זאת.

מהודעת הנאשם שנגבתה ממנו ביום 29.5.19 (ת/1), יום לאחר האירוע, עולה כי הנאשם חש "שהוא עושה לי בכוונה", בהתייחסו לשי; לפי הודעתו, כמו גם עדותו לפני, בתגובה לאמירתו עימת שי אותו עם האמירה וכוונת האיום הנובעת ממנה ובתגובה שלל הנאשם את הכוונה ששי ייחס לו. בשולי הודעתו ציין הנאשם כי לא התכוון לאיים ומספיק 'מה שיש לו על הראש' והואיל ולא התכוון אין לו בעיה לבקש סליחה.

מעבר לתוכן העדויות, התרשמתי לחיוב מעדויותיהם של שי ומרטין; כל אחד בתורו, מסר גרסה, המתיישבת עם אמיתותה בינה לבין עצמה ואל מול רעותה. עוד ניכר היה כי כל אחד מהם מחויב לאמירת אמת וכי מעמד העדות בנסיבות דרש מחויבות לתפקיד ודיווח על האירוע כהווייתו, למרות קושי אישי שניכר אצל כל אחד מהעדים מעצם המעמד. לפיכך, אין בידי לקבל טענת הנאשם כי השניים תיאמו גרסאותיהם וניכר כי כל אחד מהם העיד לפי זכרונו את האירוע ומתוך מחויבות לאמירת אמת.

באשר לסתירה הלכאורית שבין עדותו של שי לבין עדותו של מרטין לגבי תוצאות הבדיקה שנערכה אם הנאשם היה זכאי לצאת לחינוך באותו היום - לא מצאתי כי מדובר בהכרח בסתירה וממלא היא לא כזו שהיה בה כדי להחליש ראיות המאשימה או לפגוע במהימנות עדותו של שי או מהימנות עדותו של מרטין. מהעדויות עלה כי הנאשם נמחק מרשימה ובשל כך הושב לתא ולא הוצא. הבדיקה שאליה התכוון מרטין, כפי שעולה מעדותו היא בדיקה שנערכה לפני השמעת האיומים והבדיקה שאליה התכוון שי היא בדיקה שנערכה לאחר אירוע האיומים. גם הגיונם של דברים מלמד כי זו הדרך ליישוב הסתירה הלכאורית. איני סבורה כי אי צירוף הרשימה לתיק החקירה לצורך ביסוס הטענה כי הנאשם נמחק ממנה מעלה או מוריד לעצם הקביעות הנדרשות לצורך הכרעה.

לצד מהימנות עדויותיהם של שי ומרטין כלל הנסיבות מתיישבות ומחזקות התיאור העובדתי כנטען בעובדות כתב האישום. הנאשם למעשה כפר בחלק השני של האמירה ובכוונה לאיים; ואולם, הנסיבות שבהן הודה ובכלל זאת המניע מצדו להשמעת האיום, מצבו עובר להשמעת האיום ותחושתו כי שי במכוון שולל ממנו זכות - הן כאלה שמחזקות את הראיות בדבר השמעת מלוא האמירה כנטען והכוונה המשתמעת מתוכן הדברים. אעיר כי לו רצה הנאשם לציין, כפי טענתו, כי הוא 'חנוק' כהגדרתו בשל פרק הזמן שהוא עצור, מדוע נדרש להוסיף בגין מה הוא עצור. הוספת סיבת מעצרו, כפי שהודה, שציין אותה, מחזקת המחשבה הפלילית ומחזקת כי המשפט המלא נאמר.

מנגד, עדותו של הנאשם תיארה הנסיבות באופן שהקשה מתן אמון מלא בה. ישנה האפשרות שאותה לא ניתן לשלול והיא שהנאשם התחרט על התנהלותו מיד לאחר ביצוע העבירה וביקש לעצמו 'להחזיר הגלגל אחורה' - אך זאת לא ניתן לעשות בהכחשה או הבעת צער בדיעבד וממלא אין בזה כדי לבטל את העבירה שביצועה הושלם.

לטענת ההגנה המאשימה לא הוכחה כי הביטוי שנאמר עלול להפחיד או להקניט את שי; נטען כי שי הוא סוהר הפרדות מנוסה "אין ספק שעיסוקו כסוהר הינו עם עבריינים המצויים בית סוהר (כך במקור, אה"ב) ובהפרדות עקב עבירות בבית הסוהר. לא ניתן לומר כי סוהר מן היישוב ששומע אמירות אלה של הנאשם היה מרגיש מאוים. הרי אלה אמירות שנשמעות מידי יום בבתי סוהר. אין המדובר בעיסוק מול אנשים נורמטיביים ובטח שאמירות כאלה עולות מדי פעם ע"י אסירים שרוצים לממש זכויותיהם בבית הסוהר"; עוד נטען כי לא הוכח שלנאשם היה יסוד נפשי הנדרש לצורך הרשעתו בעבירת איומים והואיל ולא הוכח כי הייתה לו הכוונה לאיים על שי. אמירתו בנסיבות שבהם לא הוצא לסדנת חינוך למרות שהיה זכאי לכך היא הבעת כעס ולא במטרה להפחיד את שי.

נפגע העבירה במקרה דנן הוא סוהר בתפקיד בעוד הנאשם הוא עצור המצוי בחזקת שב"ס. הגם שכך, אין לומר כי ישנו דין שונה מחוץ לכותלי הכלא ובתוך כותלי הכלא. תחולת דיני העונשין חולשת אף על מוחזקים בידי שב"ס. יתרה מזו,

איום המופנה לסוהר מפי המוחזק במשמורת שב"ס בשל החלטה שיפוטית שהורתה להרחיקו מהחברה - מהווה נסיבה המחדדת את אופי האיום ואת השפעתו על המאיום ולא מקהה אותו.

לדידי, אף לאמירה שבה הודה הנאשם בנסיבות אמירתה יש כל שנדרש לצורך ביסוס עבירת האיומים. כפי שבואר בפסיקה "איום" אינו חייב להיות איום מפורש ובמפגיע; יכול שיהא משתמע מרומז או עקיף. מאיים 'מתוחכם' יימנע מאיום מפורש, אלא ישתמש בלשון 'תמימה' לכאורה, אשר תשיג אותה מטרה מבלי להביאו בגדרי איום מפורש" [בש"פ 5953/10 אלפרון נ' מדינת ישראל, פסקה ט (6.9.10)] (ראו בש"פ 2842/17 האיל הייב נ' מדינת ישראל (9.4.17), פסקה 7).

ברע"פ 2038/04 שמואל לם נ' מדינת ישראל (4.1.06) סקר בית המשפט העליון את יסודותיה של עבירת האיומים בראי הערכים המוגנים שמגולמים בעבירה זו (ראה שם, פסקה 7).

לאחר מכן תוארו יסודותיה של עבירת האיומים הכוללים מבחינת עובדתית רכיב התנהגותי ורכיב נסיבתי - המהווים יחדיו את מכלול ההתנהגות האסורה; באשר ליסוד העובדתי, הרי שמדובר במעשה הפיזי עצמו של ביצוע האיום שלפי החוק יכול להיעשות "בכל דרך שהיא". בעניין לם צוין כי ההיגד 'בכל דרך שהיא', המגדיר את היקף הרכיב ההתנהגותי בעבירת האיומים, "מבטא את מגמת החוק לקבוע מרחב בלתי מסווג של צורות התנהגות אסורות, ובלבד שהן עולות מבחינה מהותית כדי "איום". התייחסות זו לעבירת האיומים היא התייחסות הבוחנת את מהותו ותוכנו של הביטוי ולא את צורתו החיצונית" (שם, פסקה 9).

חלקו השני של הרכיב ההתנהגותי ביסוד העובדתי, הוא תוכן האיום והכוונה היא: "לביטוי עצמו ולמהות הפגיעה המשתמעת ממנו" (שם, פסקה 10). כפי שעולה מעניין לם, בחינת תוכן האיום מעוררת שתי שאלות מרכזיות ובהן, הרלוונטיות לענייננו, מהו התוכן שניתן להגדירו כתוכן 'מאיים' וכיצד ייקבע שהתוכן אכן מאיים. כך בואר שם:

"מיותר לציין, כי לא כל התייחסות שלילית לאחד או יותר מהתחומים המוזכרים בסעיף 192 עולה כדי איום. יש והאיום הוא ברור וחד-משמעי, כאשר הוא מפורש ובוטה. יש ומתעורר קושי בהכרעה אם אכן מדובר בביטוי מאיים. כך, כאשר לביטויים גבוליים שיש בהם איום נרמז או איום מוסווה וכך, לעתים, בביטויים בעלי משמעות מאיימת בנסיבות המיוחדות של המאיום. החשיבות שיש לסיווג ביטוי כ"איום" במובנו העברייני נובע מן ההגבלה האינהרנטית הקיימת בעבירת האיומים על חופש הביטוי של הפרט. סיווגו של ביטוי כ"איום" מוציא את הביטוי אל מחוץ לתחום הביטוי המוגן והופך את האדם שביטא אותו לעברייני. בכך נפגע חופש הביטוי הנתון לכל אדם וככל שיינתן פירוש רחב יותר למושג האיום כך תתעצמנה המגבלות על חופש הביטוי. בשל התנגשות זו - בין הערך של חופש הביטוי לבין הערכים הקשורים בהגנה על שלווה נפשו, בטחונו וחירות פעולתו של הפרט - קשה לעתים לקבוע במדויק אילו תכנים יעלו כדי איום ואילו לא." (שם, פסקה 11).

אמת המידה לבחינת תוכן ביטוי, אם מאיים הוא - אם לאו, היא אמת מידה אובייקטיבית, לאמור: "הבחינה נעשית מנקודת מבטו של האדם מן הישוב, המצוי בנסיבותיו של המאיום, ולא על פי אמת מידה סובייקטיבית ומנקודת מבטו של המאיום בלבד. . לפיכך, על מנת לקבוע אם תוכן הביטוי עולה כדי איום, על בית המשפט לבחון "אם יש בדברים כדי להטיל אימה בלבו של אדם רגיל מן היישוב בנסיבותיו של האדם שנגדו הופנה האיום" (פסק דין חמדני, בעמוד 415 וראו גם את האסמכתאות המובאות בפסק הדין בעמוד 416). יודגש, כי בחינת תוכנו של הביטוי אינה מתבצעת באופן המנותק מן הנסיבות אלא בתוך ההקשר בו ניתן הביטוי. בית המשפט יבחן את הנסיבות שאפפו את מסירת הביטוי ואת הנסיבות בהן הוא נקלט. כמו כן יבחן בית המשפט את המסר שהיה גלום בביטוי (פסק דין חמדני הנ"ל, בעמוד 416).

(שם פסקה 12)

בבחינת נסיבות האמירה ובראות נסיבותיו של שי והמסר שהועבר בעצם האמירה - הרי שלא מתעורר ספק באשר להיות האמירה מאיימת. אעיר כי המאשימה בחרה לנסח את כתב האישום כך שנפגע העבירה הוא שי ושי לבדו וכך התייחסתי לדברים. בחינת אמירת הנאשם בראי נסיבותיה מלמד על איום מרומז, בחלקו הראשון של המשפט שלא הוכחש - אם עומד לבדו וכן על איום בפגיעה בשי בתוכן מאיים שאינו מרומז אלא ברור וכולל את מהות הפגיעה - בצירוף שני חלקי המשפט.

רכיב עובדתי אחר בעבירת האיומים הוא, שהפגיעה בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו של אדם, תהיה 'שלא כדין'. כדברי בית המשפט העליון בע"פ 103/88 ליכטמן נ' מדינת ישראל פ"ד מג (3), 374, 386: "פשיטא, כי פגיעה היא 'שלא כדין', אם היא מהווה עבירה ל-פי דיני העונשין". פשיטא בענייננו כי שאמירת הנאשם עניינה פגיעה שלא כדין.

באשר ליסוד הנפשי הנדרש לבירור ביצוע עבירת איומים, האם "היא מבוצעת מתוך שאיפה להשיג את ההפחדה או ההקנטה וזוהי המטרה הניצבת לנגד עיניו של המאיים בהשמיעו את דבר האיום." (עניין לם, פסקה 34)

באשר לטענת הנאשם כי לא הייתה לו הכוונה לאיים, כפי שיוחסה לו, יוער כי בעניין לם נקבע כי ישנה תחולה של הלכת הצפיות על עבירת האיומים.

כך תואר באשר לקיומו של היסוד הנפשי בעבירת איומים כי: "יסוד נפשי זה מתקיים במקום שלמאיים היתה מודעות, ברמה גבוהה של הסתברות, כי היעד של הפחדה או הקנטה יתממש עקב איומו, גם אם אין לו שאיפה לכך. אכן, מאיים אשר בשעת האיום מודע, ברמה גבוהה של הסתברות, כי דבריו יפחידו את המאויים, פוגע בערכים מוגנים על ידי העבירה של איומים - השלווה הנפשית, הבטחון וחירות הפרט - באותה מידה ממש כמו מאיים אשר העמיד לנגד עיניו את השאיפה לפגוע בערכים אלה." (שם, פסקה 38).

הנה כי כן, דרישת היסוד הנפשי מתמלאת, כאשר המאיים פועל במטרה להפחיד או להקניט, אך היא מתקיימת גם אם למאיים הייתה מודעות ברמה גבוהה של הסתברות, עד כדי קרוב לוודאי, כי התנהגותו יש בה כדי להפחיד או להקניט.

תהא זו היתממות מצד הנאשם לטעון כי לא צפה ההשפעה של האמירה על שי ושותפו; כלל הנסיבות מצביעות כי הנאשם שלא היה שבע רצון מההחלטה שלא להתיר לו לצאת לסדנת החינוך ביקש באמירה זו להפחיד את שי או למצער להקניטו. עולה מעדותו של מרטין המקובלת עלי מבחינת תוכנה, כי הנאשם אמר האמירה שלא בלהט הכעס, אלא לאחר שהבין שלא יצא לסדנת חינוך ובתגובה להחזרתו לתא. התיאור שלא אופן אמירת הדברים מוסיף ומחזק קיומה של כוונת האיום שלוותה את האמירה (עמ' 13, ש' 28-30 לפרוט').

לאור האמור ולאחר בחינת ראיות המאשימה ובהינתן שמצאתי אותן מהימנות וכן קביעה כי עדותו של הנאשם לא נמצאה מהימנה - אני קובעת כי הוכח לפני למעלה מספק סביר העובדות המפורטות בכתב האישום.

באשר לרצון ההגנה להיבנות מטענה עובדתית חלופית לטענות העובדתיות שעלו מצד הנאשם ומנוגדות להן, לאמור: הנאשם לא אמר את הדברים ואם אמר לא הייתה לו הכוונה להפחיד או להקניט. לכאורה, מעצם העמדת גרסה מצד הנאשם ולפיה לא אמר הדברים, ישנו קושי בעצם העלאת טענה חלופית כי אם הנאשם אמר את הדברים לא הייתה לו הכוונה לאיים או שהתכוון למשמעות אחרת והיא שעמדה בבסיס הדברים (לעניין זה ראו ע"פ 3151/08 יוסי דוידוב נ' עמוד 9

מדינת ישראל (26.5.10), פסקה 22).

לטענת ההגנה קמה לנאשם הגנת הצורך הואיל ונמנעה ממנו, כך לטענתו, יציאה כחוק לסדנת חינוך - ללא כל הצדקה ואמירת הדברים היא תוצאה של "רצון הנאשם לצאת לחופשה של 4 שעות מתאו לכותלי בית הסוהר בסדנת החינוך". לפיכך, כך נטען, מעשה הסוהרים מהווה פגיעה קשה בחירות הנאשם שלא כדין שהצדיקה את תגובת הנאשם שהיא במידה פרופורציונאלית למידת הפגיעה בחירותו.

עוד לטענת ההגנה קמה לנאשם הגנת זוטי דברים, הואיל ומדובר באירוע קצר בן מספר רגעים שבוצע ללא עבירות נלוות ולשון האיומים שננקטה, כך לגישת ההגנה, היא מינורית; נטען כי מדובר באירוע לכאורה שאירע בבית מעצר ומטבע בדברים, כך נטען, "נמצאים חלק מהעצורים תחת לחץ נפשי הן בשל ההליך המשפטי בו הם נמצאים הן בשל תנאי המעצר והפגיעה בחירותם ובסוף הגילוי שאכן הוא צדק והיה זכאי לצאת לחינוך. אין ספק שמדובר בנאשם המצוי בסערת רגשות ובמצב מלחץ מאוד כשחירותו נפגעת קשות וכשהוא אומר דברים ולא ממשיך איתם ומיד טוען שהוא לא מאיים".

לא ארחיב הדיון בטענות ההגנה שהועלו משום שניתן לדחותן על הסף מעצם הבאת הסעיפים הרלוונטיים כלשונם והם אל מול נסיבות ביצוע העבירות מדברים בעדם.

סעיף 34א לחוק העונשין: "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מדי להצלת חייו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, מסכנה מוחשית של פגיעה חמורה הנובעת ממצב דברים נתון בשעת המעשה ולא הייתה לו דרך אחרת אלא לעשותה", זאת כל עוד אין המדובר בפעולה שהיא חריגה מן הסביר (ראו סעיף 34ט לחוק העונשין).

סעיף 34ז לחוק העונשין: "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך".

סוף דבר

לאור האמור, אני מרשיעה הנאשם בעבירת איומים - לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

ניתנה היום, כ"ו תמוז תשע"ט, 29 יולי 2019, במעמד הצדדים